

A Fővárosi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, ... kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 22. napján meghozott 8.G.41.853/2019/27. számú ítélete ellen a felperes által 28. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 26.000 (huszonhatezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 97.700 (kilencvenhétézer-hétszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az alperes a 2008. augusztus 29-én kelt tájékoztató finanszírozási ajánlatban felhívta a felperes figyelmét arra, hogy az általa nyújtott és svájci frankban nyilvántartott kölcsön törlesztőrészleteinek nagysága az árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhat, ezért az árfolyamváltozás kockázatot jelent a felperes számára. A felperes ugyanezen a napon svájci frank alapú kölcsön iránti kérelmet nyújtott be az alpereshez, és kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá. A kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza, hogy a kölcsön folyósítása és visszafizetése forintban, nyilvántartása devizában történik. Tartalmazza azt is, hogy a deviza alapú kölcsön az ügyfél számára a forintkölcsönhöz képest további költségekkel és kockázatokkal járhat - a kamat- és az árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztőrészletek a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhatnak. A kockázatfeltáró nyilatkozat kitér arra, hogy amikor a forint gyengül a svájci frankkal szemben, akkor a törlesztőrészlet növekszik. A felperes mint adós 2008. szeptember 5-én svájci frank alapú kölcsönszerződést kötött az alperessel mint hitelezővel. A kölcsön célja gépjármű vételárának finanszírozása volt. A felek a kölcsönszerződés részévé tették az alperes Általános Szerződési Feltételeit (ÁSZF). Az ÁSZF 7. pont második mondata szerint törlesztőrészlet-különbözetten deviza alapú kölcsön esetén a jelen szerződés szerint számított kamatkülönbözetet és az árfolyam-konverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözetet kell érteni. Az ÁSZF 7/A. pontja rögzíti, hogy a törlesztőrészletek változása a deviza kamat és a devizaárfolyam változásának függvénye. A kölcsönszerződés megkötésének a napján a felperes mint eladó és az

alperes mint vevő adásvételi szerződést kötöttek, amellyel a felperes eladta az alperesnek a kölcsön felhasználásával megvásárolt gépkocsit. A felek az adásvételi szerződés hatálybalépését feltételhez kötötték. Az ugyanezen a napon létrejött megállapodással (opciós szerződés) a felperes vételi jogot engedett az alperesnek a gépjárművön. A felek az opciós szerződés 6. pontjában határozták meg, hogy az alperes mely esetekben gyakorolhatja a vételi jogát. Az opciós szerződés 9. pontja tartalmazza, hogy „...amennyiben a kötelezettnek a kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, a finanszírozó vételi joga megszűnik”.

- [2] A felperes a módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés érvénytelen. Kérte, hogy a bíróság nyilvánítsa érvényessé a szerződést, elsődlegesen úgy, hogy a felperes a szerződés megkötésekor alkalmazott árfolyamnál 20%-kal magasabb árfolyamig köteles viselni az árfolyamváltozás kockázatát, másodlagosan pedig úgy, hogy a felperest a ténylegesen bekövetkezett árfolyamváltozás csak 20% mértékben terheli. Kérte annak megállapítását is, hogy 1.221.105 forint tartozása áll fenn az alperessel szemben, amelyet havonta 30.000 forint részletekben köteles megfizetni. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a gépjármű törzskönyvének kiadására és a perrel felmerült költségeinek megfizetésére. A kölcsönszerződés érvénytelenségét arra alapította, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást az alperestől az árfolyamváltozás kockázatáról, ezért tisztességtelenek a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben reá hárító feltételei. Álláspontja szerint az alperestől kapott tájékoztatásból nem tűnik ki, hogy az árfolyamváltozás kockázatának hatására a törlesztőrészek korlátlanul emelkedhetnek, ezért a szerződés teljesítése gazdaságilag nehezen viselhetővé válik a számára, és nem tűnik ki az sem, hogy valós az árfolyamváltozás kockázata, a törlesztőrészek emelkedését kizárólag a felperesnek kell viselnie. Hivatkozott arra, hogy a tájékoztatás alapján nem láthatta át az árfolyamváltozás kockázatának gazdasági következményeit, a fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását. Sérelmezte, hogy a tájékoztatás nem terjedt ki az árfolyamváltozás várható alakulására és maximális mértékére, és sérelmezte azt is, hogy figyelmes áttekintésre és az alapos megfontolásra alkalmas idő nem állt rendelkezésére, mert a tájékoztatást a szerződéskötés előtt kapta meg. Állította, szóban olyan tájékoztatást kapott, hogy a törlesztőrészek összege legfeljebb 1.000-2.000 forinttal fog emelkedni az árfolyamváltozás hatására. Okfejtése szerint a tájékoztatás elégtelensége miatt nem érthetők és nem világosak, ezért tisztességtelenek a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben reá hárító feltételei. Az volt az álláspontja, hogy a tisztességtelen feltételek nélkül a kölcsönszerződés nem teljesíthető, ezért az egész szerződés megdőlt. A törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelmét arra alapította, hogy az ÁSZF 4. pontjába, valamint az opciós szerződés 6. és 9. pontjába foglalt szerződési feltételek érvénytelensége folytán az alperes jogalap nélkül tartja a birtokában a gépjármű törzskönyvét. A feltételek érvénytelenségének okaként azt jelölte meg, hogy azok a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 374. § (2) bekezdésébe ütköznek.

- [3] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Érvelése szerint maradéktalanul eleget tett a jogszabályokban előírt, az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének. Hangsúlyozta, hogy a felperes több iratban is elismerte a tájékoztatás megismerését. Kifejtette, hogy a felperes a perben nem bizonyította, hogy az írásbeli tájékoztatástól eltérő, megtévesztő tájékoztatást kapott volna. Hivatkozott arra, hogy az ÁSZF 4. pontja és az opciós szerződés 9. pontja alapján jogszerűen tartja birtokában a gépjármű törzskönyvét mindaddig, amíg a felperes maradéktalanul ki nem egyenlíti a kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozását. Vitatta, hogy az ÁSZF 4. pontja, valamint az opciós szerződés 6. és 9. pontja bármely okból érvénytelenek lennének. Vitatta a felperes elszámolásának helyességét is.

- [4] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 52.000 forint perköltséget, és megállapította, hogy a le nem rótt 147.900 forint eljárási illetéket az állam viseli. Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperes írásban tájékoztatta a felperest az árfolyamváltozás kockázatáról. Álláspontja szerint a tájékoztatás kiterjedt az árfolyamváltozás lehetőségére és az árfolyamváltozás törlesztőrészletekre gyakorolt hatására. Ebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy az alperes eleget tett a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. §-ában előírt tájékoztatási kötelezettségének. Úgy foglalt állást, hogy a felperes tájékoztatására megfelelő idővel a kölcsönszerződés megkötése előtt került sor. Okfejtése szerint erre utaló szerződéses rendelkezés hiányában a felperes nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamváltozás kockázata csak korlátozott mértékben terheli őt, vagy azt az alperessel megosztva kell viselnie. Nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes szóban olyan tájékoztatást kapott volna, ami szerint legfeljebb 1.000-2.000 forinttal fog nőni a törlesztőrészletek összege az árfolyamváltozás hatására. Kifejtette, hogy a tájékoztatás nemcsak a Hpt. 203. §-ában, hanem az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17. számú ítéletében foglaltaknak is megfelelt, ezért nem tisztességtelenek az ÁSZF 7. és 7/A. pontjaiba foglalt szerződési feltételek. Az volt az álláspontja, hogy az ÁSZF 4. pontja értelmében a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés teljesítésének biztosítéka, ezért az alperes a vételi jogának a megszűnése után is mindaddig jogosult a birtokában tartani a törzskönyvet, amíg a felperes nem teljesíti a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit. Az ÁSZF 4. pontjába foglalt szerződési feltételt azért nem találta a Ptk. 374. § (2) bekezdésébe ütközőnek, mert az nem ad lehetőséget a vételi jog gyakorlására törvényben megszabott 5 éves határidő meghosszabbítására.
- [5] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, adjon helyt a keresetének, valamint kötelezze az alperest első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult. Harmadlagosan azt kérte, hogy a másodfokú bíróság közbenső ítélettel állapítsa meg a teljes kölcsönszerződés érvénytelenségét. Kérte annak a megállapítását is a közbenső ítéletben, hogy megilleti őt az a jog, hogy ne kelljen árfolyamkülönbözetet fizetnie az alperesnek. Hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződésnek az árfolyamkülönbözet megfizetésére vonatkozó rendelkezései a főszolgáltatás körébe tartoznak, ezért azok érvénytelensége esetén az egész szerződés megdől. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat a kölcsönszerződés részévé vált. Ezzel kapcsolatban azt hangsúlyozta, hogy a periratokhoz csatolt kockázatfeltáró nyilatkozat nem felel meg a magánokiratokkal szemben támasztott követelményeknek, és az alperes nem igazolta, hogy a periratokhoz csatolt tájékoztató tartalma azonos a felperesnek átadott tájékoztató tartalmával. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a periratokhoz csatolt kockázatfeltáró nyilatkozat átvételét erősítette meg az aláírásával, mert nem bizonyított, hogy ez a nyilatkozat azonos a neki átadottal. Kifejtette, hogy az alperes az ÁSZF 7. és 7/A. pontjaival sem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének, mert ezek a pontok nincsenek aláírva, és nem tartalmazzák sem az árfolyamváltozás kockázatának ismertetését, sem a kockázat hatását a törlesztőrészletekre. Hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződésnek a kölcsön deviza alapúságára vonatkozó feltételei, valamint az ÁSZF 7. és 7/A. pontjába foglalt feltételek elsősorban azért semmisek, mert a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseibe ütköznek, másodsorban pedig azért, mert tisztességtelenek. Kifejtette, hogy az árfolyamváltozás kockázatát reá hárító szerződési feltételek értelmezhetetlenek, azokból nem derül ki, hogy a kockázat kizárólag és korlátlanul őt terheli. Az volt az álláspontja, hogy az alperestől kapott tájékoztatás nem felelt meg a C-51/17. számú ítéletben meghatározott feltételeknek sem, mert az alperes nem megfelelő idővel a szerződéskötés előtt tájékoztatta őt.

- [6] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Hangsúlyozta, hogy a felperes aláírta a periratokhoz csatolt kockázatfeltáró nyilatkozatot, ezzel elismerte, hogy megismerte a nyilatkozatban foglaltakat. Rámutatott, hogy a csatolt nyilatkozat bizonyítja, hogy a felperes megkapta a jogszabályban előírt tájékoztatást. Utalt arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla egy másik perben megfelelőnek ítélte a perbelivel azonos tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatot. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy megfelelő idővel a szerződéskötés előtt tájékoztatta a felperest az árfolyamváltozás kockázatáról, továbbá, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban, a kölcsönszerződés egyedi részében, valamint az ÁSZF 7. és 7/A. pontjaiban megfelelő tájékoztatást adott a felperesnek az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozóan. Álláspontja szerint a tájékoztatás világos és érthető volt, az kiterjedt az árfolyamváltozás valós lehetőségére és annak a felperes fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatására. Fenntartotta azt az álláspontját is, hogy az ÁSZF 4. pontja alapján jogszerűen tartja birtokban a gépjármű törzskönyvét.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú ítéletet [Pp. 228. § (4) bekezdés].
- [8] A felperes fellebbezése alaptalan.
- [9] A felperes a fellebbezésében nem hivatkozott olyan lényeges eljárási szabálysértésre, amely szükségessé tette volna az elsőfokú tárgyalás megismétlését, és ennek érdekében a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Ilyen eljárási szabálysértést az ítéltábla sem észlelt az elsőfokú bíróság eljárásában.
- [10] A perbeli jogvita érdemben elbírálható volt a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján, a bizonyítás kiegészítése céljából sem találta indokoltnak.
- [11] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti annyiban, hogy a perbeli kölcsönszerződés részévé vált ÁSZF 4. pontja szerint az alperes jogosult a gépjármű törzskönyvét addig megőrizni, magánál tartani, amíg a felperes nem teljesíti a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit.
- [12] Egyebekben az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont jogi következtetésével, érdemi döntésével és a döntés ítéletben kifejtett indokaival az ítéltábla is egyetértett.
- [13] A felperes fellebbezésében foglaltakkal kapcsolatban az ítéltábla a következőkre mutat rá:
- [14] A hitelintézetek és a pénzügyi szolgáltatók számára a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályos Hpt. 203. § (4) bekezdése és (5) bekezdés a) pontja írt elő az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatási kötelezettséget.
- [15] A Hpt. 203. § (4) bekezdése szerint a fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő, devizahitel nyújtására irányuló, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

- [16] A Hpt. 203. § (5) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a (4) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.
- [17] A felperes a perben elismerte, hogy megismerte a 2008. augusztus 29-én kelt tájékoztató finanszírozási ajánlatot. Ebben az alperes felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a kölcsön törlesztőrészleteinek nagysága az árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhat, ezért az árfolyamváltozás kockázatot jelent a felperes számára.
- [18] A felperes aláírta a szintén 2008. augusztus 29-én kelt kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmazó iratot. A kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmazó irat aláírása bizonyítja egyrészt azt, hogy a felperes írásba foglalt tájékoztatást kapott az alperestől, másrészt azt, hogy a felperes a periratokhoz csatolt nyilatkozattal azonos, és nem attól eltérő tartalmú tájékoztatást kapott. Ezért a felperes a fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy nem kapta meg a kockázatfeltáró nyilatkozatot, illetve, hogy a periratokhoz csatolttól eltérő tartalmú tájékoztatást kapott. A kockázatfeltáró nyilatkozat is felhívja a figyelmet arra, hogy a deviza alapú kölcsön az ügyfél számára a forintkölcsönhöz képest további költségekkel és kockázatokkal járhat. Ezenkívül ismerteti az árfolyamváltozás kockázatát akként, hogy az árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztőrészletek a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhatnak. Kitér arra, hogy amikor a forint gyengül a svájci frankkal szemben, akkor a törlesztőrészlet növekszik. Ilyen módon ismerteti az árfolyamváltozás kockázatának hatását a törlesztőrészletekre. A kockázatfeltáró nyilatkozat utal az ÁSZF 7/A. pontjára, amely szintén tartalmazza, hogy a törlesztőrészletek az árfolyam változásától függően változhatnak, és tartalmazza a törlesztőrészletek kiszámításának képletét.
- [19] Mivel az alperes írásban felhívta a felperes figyelmét az árfolyamváltozás kockázatára, ismertette a kockázatot, valamint annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását, a felperes pedig aláírásával igazolta a tájékoztatás megismerését, az alperes által a felperesnek adott, az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás megfelelt a Hpt. 203. § (4) bekezdésében és (5) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételeknek - sem a tájékoztatás, sem az ÁSZF 7. és 7/A. pontja nem ütközik ezekbe a törvényi rendelkezésekbe.
- [20] A Hpt. előírásaihoz képest az EUB C-51/17. számú ítélete annyi többletkövetelményt támaszt az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatással szemben, hogy a tájékoztatásnak megfelelő idővel a kölcsönszerződés megkötése előtt kell megtörténnie. Az alperes 2008. augusztus 29-én tájékoztatta a felperest az árfolyamváltozás kockázatáról. A felek 2008. szeptember 5-én kötötték meg a kölcsönszerződést, így a felperesnek megfelelő idő, 6 nap állt a rendelkezésére a szerződéskötés előtt ahhoz, hogy mérlegelni tudja a kockázatnak a szerződésből eredő kötelezettségeire gyakorolt hatását, és megalapozottan el tudja dönteni, hogy a kockázatra is figyelemmel vállalhatók-e a számára ezek a kötelezettségek.
- [21] A 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatásnak nem kell kifejezetten tartalmaznia, hogy a kockázatot kizárólag és korlátlanul az adós köteles viselni, hanem elegendő, ha nem kelti azt a hamis látszatot, hogy a kockázat nem valós, vagy az csak korlátozott mértékben terheli az adóst. A kockázatfeltáró nyilatkozatnak nem volt olyan része, a kölcsönszerződésnek - ideértve annak egyedi részét és általános szerződési feltételeit is - pedig olyan rendelkezése, amelynek alapján a felperes alappal gondolhatta, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben

terheli. A felperes a perben nem tudta bizonyítani, hogy szóban az írásbelitől eltérő, a kockázat korlátlan mértéke tekintetében megtévesztő tájékoztatást kapott az alperestől.

- [22] Az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy az alperes által a felperesnek adott, az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás megfelelt a Hpt. 203. § (4) bekezdésében és (5) bekezdés a) pontjában, a C-51/17. számú EUB ítéletben és a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjában támasztott követelményeknek. Erre figyelemmel nem állapítható meg a perbeli kölcsönszerződés árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben a felperesre hárító feltételének tisztességtelensége a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján, és semmissége a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján. Mivel nem érvénytelen az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben a felperesre hárító szerződési feltétel, e feltétel érvénytelensége nem eredményezheti a Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján az egész kölcsönszerződés érvénytelenségét.
- [23] Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy az ÁSZF 4. pontja értelmében a kölcsön felhasználásával megvásárolt gépjármű törzskönyve nem az alperes vételi jogának, hanem a kölcsönszerződésből eredő pénzkövetelésének a biztosítója. Az ÁSZF 4. pontja szerint ugyanis az alperes addig jogosult a gépjármű törzskönyvét őrizni, magánál tartani, amíg a felperes nem teljesíti a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit. A felperesnek a saját álláspontja szerint is áll még fenn kölcsöntartozása az alperessel szemben, ezért az alperes az ÁSZF 4. pontja alapján jogosult birtokolni a törzskönyvet, és nem köteles azt kiadni a felperesnek.
- [24] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a Pp. 254. § (3) bekezdésének alkalmazásával utalva az ítélet alapvetően helyes indokaira - helybenhagyta, és az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.
- [25] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2021. február 25.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

dr. Lente Sándor s.k. előadó bíró

bíró

dr. Csóka István s.k.